

Příběhy z minulosti,
na Spálovsku.

napsal: R. Mik
v Luboměři, č. 51.

Chloumek dřívějšího dne v roce 1919.

v Lebořicích

v základní hospodce Jana a Františka Křížků

Všechno má svou dobu.

Sve krváni, a svij zánik.

Pisí: Rudolf Mik,

v Lebořicích, naroč. 51.

Obchází místního ředitele K. L. Lebořického, byl v základní
hospodce. Širok hrdý mužský s růžovou tváří
a na pravému boku kravatky podtloukal.

Na chvíli se dotkl židoucího žena a řekl mu, že všechno
je v pořádku a bylo jen:

Při jednom na jeho stranici listu.

Druhou stranu nechávám pro

Tu chvíli viděl pohádky obce. To byly
šarpy písni obecní radní, který byl v době valby v roce
1918. Byl to vedlejší Jan Šindel až 2.
To šarpy dřívějšího světa
Tento sešit má 40. bílých listů.
način. Ten byl v době valby téměř všechny

Friážka dvou světů v roce 1919.

v Lebořicích

v římskokatolické hostinci Tomáše Klíčky, č. 22.

Bylo to na jaře v roce 1919, kdy starosta obce v Lebořicích, František Lér č. 15, svolal občany, na občanskou schizi, do římskokatolické hostinci, č. 22.

Na této schizi promluvil řídící školy Karel Lér, rodák ze Stříteže, o upevnování náří republiky, o nových školních nařízeních.

Mezi jiným zdůraznil, že ve školách nebude náboženství na prvním místě, jak tomu bylo v době císaře Frána.

Namísto náboženství, budou se vyučovat děti ve školách předmětem politiebníjším.

Náboženství se bude vyučovat v kostele, od kněžího.

Dokud nezprávěl řídící K. Lér náboženství, byl v římskokatolické hostinci. Skoro každý mužský si z fajky klidně pochutnal, a na prohlášení bezprostředně odpovídal.

Opakně se dokázal řídící Lér náboženství, ke všichni posítil, a byli auf!

Za stolem, vedle p. starosty obce, Fr. Léra, seděl z jeho strany první obecní radní, který byl v době války v ruském zajetí. Byl to sedláček, Josef Sustek, č. 2.

Za stolem druhý, seděl vedle p. starosty druhý obecní radní. Ten byl v době války těž nareikován v Olomouci.

ale škubal tam počeze kartofle. Byl to Josef Šustek, č. 64. (jakubci).

Tomu duchovnemu radnímu, nebyla ta náboženská novota po chuti. Ačkoliv byl silním kurárem, vytáhl fajfku a řek, a hklal se, jako radní ve své moci, kdy slouci.

Pán druhý radní řekl: Děti sa budou učit náboženskému karmu, hde budou jejich rodiče chlēb, a ně tam, hde vy pánovi učitelé budešte chlēb.

Vás pánovi učitelé, je už hore bez vyznání, vám už na náboženství narážejí.

Ty ale si oředem, náš náboženský ještě ucházíš.

Ted i to započalo mezi přítomnými v ženkovně brněti.

Hned nato se ozval slovy první radní, čili náměstek pánova starosty: Lidi prosuchojte, ať si dělají každý jak chce. Každý tomu jinací rozumí. Když tata povídá: máu čicky tak: Charo, neprosuchojte na žádnuho, a držte se tého, co sem jdu, a já se tého také držím.

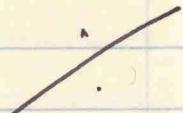
q: Šustek č. 2.

Potom se ozval hlasem povýšeným, v ženkající stojící starý hostinský Tomáš Klečka (který ve válce nebyl) slovy:

Kristus řekl: Pečic, ty jsi skála, a na té skále postavím církev svou, a ani brány pekelnic ji nepřemostí.

Ty zistímeš tov skálou.

Pán starosta obce seděl v klidu. Co si myslí, nevím.

Ridicí říkoh, Karel Lév, měl se co bránil, poničadž mázory, se kterými se množí mužci proti Lévovi oháněli byly tak blbé, a tak zaostalé, že se nedalo na ně odpovídat.

Narhané j. učitele Leiva, byl jsem pouze já; Alois Klement 82.
a pí. Rypavíková, č. 72.

Abych učiteli slovem trochu pomohl, řekl jsem všechno toto: Narhané j. k. církve, dělámy byly tři různé vady.

Před 10ti roky, existovala v letech vyhlášení

Svatováclavská záložna, do které věřící ukládali
s důvěrou, své peněžité úspory.

Tehle, asi v roce 1910. tato vyhvalovaná záložna praskla.

Lidé své úspory tam ztratili.

Kdo byl v této světové válce, a jenom košku uvařoval,
a celého dílní si všimel, kde se mohl každý domakati
toto, jaký účinek má mamon lidstva.

Kdo ani v této válce nic neprochopil,
a nic s ním nehnulo, takovou osobu možná přivém
mazrat, tím starým jmenem, hříup.

Tím se schize ukončila.

Aby byly a spříkované plala vlastenka. Vlastenka vlastila vše
vlastenku, poničené srdce. Blázeni vypravili diváky
a spříkovanou žízeň.

Chudci hýrali falešnou vlastenku
čemuž falešný obyvatel vlastenky bořil katovou kůží
pro každého kromě své matky.

Plavatelé byli na jarmoku
jelení vlastenka. Eleni si kouli a balony, oblékli papírové
kožele z pustek, početek na cirkusového jezdka, kouklenky

Jarmak ve Spálovce

Ve Spálovce se odbyvaly ročně dva jarmaky. Jeden na venušku na Žiříku, a druhý na podzim na Simona Žiříku.

Jarmakov den byval ve Spálové polovičním svátkem, s veselou hancováčkou v sále hospody č. 66.

Na náměstí bylo boud, a v každém boudě něco jiného na prodej.

Na tomto jarmaku byvali obchodníci se svým zbožím z Hranic, Polštáku, z Vítkova, a Odce. Na jarmaku se prodávalo moravský a německý. Nikdo nebyl nad tím učazen.

Němců přicházeli odtud Spálovce z okolních německých obcí; z Lindavy, Lipšan, Barnova, Klokočínska, a t. dálc.

Na jarmaku byla vystavena i ruční práce zboží dřevěného: pulny, konve, škopy, hrotne, které tam měl vyloženy spálovský bednář Karsíček.

Spálovský hrnčíř Werner měl na zemi rozložený svůj krám; hrnce, látky, mísy, čepičky, babinky, hrnky, všechno kleněné.

Kempíř měl před svou lampičky, kahánky, hrotky, latarní, štítky, a jiné.

Tzíci lidem se motal i bratři Bosniák, kteří nabízel lidem břitvy, nože, šíry, knoflíky ke manžetám, čiboky, a jiné drobnosti.

U boudy s perníkem stála mládež. Dívčata chlédla odtamtud mládežnice, perníkové srdce. Kládenci upomínali dívčata a perníkovou šifrou.

Kuráci kupovali fajky, a vybírali žprice do fajek, aby nebyla nikterá kozí, taková žprica při kouření hronec oto jazyka.

Nejveselejší byla na jarmaku školní mládež. Kluci si hráli s balínky, stříleli papírové kapsle z pistoli, přiskali na cukrových pistálkách, troubili

Někdy se stála na sále u muziky, i notná vráťka.
Když to bylo někdy jíž do levého, čili
na Jezeusa, a viděl to muzikant Šurák, původníkou
Policajdu Franz, kteremu bylo z toho jíž u dolinka
sízko. Slezl s cikánky s krompítov doli, a započal
ty vráče s krompítov pro hlových mlátili, že jí
míval naploucek. Potom kromýrku na drvené
rysovával.

Nasíman ve Spálově na jarmáku

7. 8.

Na jarmáku chodil i starý Nasíman, který měl svůj
lógr ve starém bývalém rybníku, v místech dřívějšího
námiště, čili place.

Otent rybník byl vysušen, a zasypan. Tím se získalo
rovné, prostranné místo, pro odbyvání jarmáku.

Otent Nasíman, jak lidé tvrdili, se odstěhoval do
udalejšího pravděpodobněho rybníku, do bývalé Rambouskove
zahrady, pod kořeny starých olší.

Odkudkoliv navštěvoval i spálovský jarmáku.

Na jarmáku chodil mezi lidem, s někým
nemluvil, jenom říbalsky se usmíval.

Oblečení býval za myslivce. Nikdo by nerekl, že je to
Nasíman. Kdo si jeho oblečení dobré všiml, tak viděl,
že vzadu, že jsou habáku, mu kape voda.

Dle toho se přišlo nato, že to nini myslivec,
nýbíž Nasíman.

Malá vzpomínka na mého pána učitele

Tibibalda Ševčíka, který vyučoval v Luboměři, od roku 1892 do r. 1907.

Tento p. učitel, lidé ho nazývali rektor, vyučoval sám 140 žádých dětí v Luboměři.

První třída, 70. dětí odprodejné; a druhou třídu 70. dětí dordejné. Byla to tehdy jediná česká škola, s poloslenním vyučováním.

Ve třídě bylo 14 lavic, a v každé sedlo 5. jaké.

Před lavicemi byl stupň, na němž stál skříň, a židle pro pána učitele. Vedle stolu byly při stěně dvě velké kabule, a rákoska na fukovinu nezbedníku.

Před oknem na stěně, visel velký obraz, a na něm byl vyobrazený císařský císař pán, František Josef I.

Nad císařem pánum, visel na stěně velký kříž, na němž byl rozetači ukřižování chudák, Kristus Pán.

Učitel Ševčík, učil nás vzdoré tomu, co jeme ve světě v životě potěbovali.

Připomínal nám, že jeme my lidi jenom národ malý, ale že máme velkého slovanského bratra na východě v Rusku.

Lásts nám přikaroval, abychom starší lid sloužit zdravili.

Abychom jmenovali různé věci po česku, a ně německy, jako: Ševčík, Štyrlety, halštípky, řepkosa, řrops, řeupstychla, haussťaje, hornódky, gajst, gricht, řamprach, řiglovač, cank, rozzík, a tak dále.

Učil nás čistotu. V době tehdy, nám prohlížel nohy, zdali je máme čisté. Shodili jme všechni botky, i já, jakžto řevce synek. Na obuví nebylo peněz. Proto chodili děti, i lidé starší, většinou botky. Kdo měl při prohlídce

mohy ſpinavé, toho hrál učitel na rybník, který se rozprostíral hned za školou.

Zde měli školáci ſpinavé móhy, bylo i vinoce, že pro obci byly velmi bláhivé cesty.

Kromě přednícké ſkolních, učil nás učitel Šeřík 8. jakého obavíkate v týdnu, vždy za polodne, hře na housle.

Naučil nás také, že jsme si ovedli hrát sprostě, tanecem kuse. Učitel hrál basu, na čelo.

Učitel Šeřík vydal v r. 1905-6. kalendář Rodina a Házec. Dával různé poučné historické články Spálovské, do novin.

V Luboměři byl hostinský Josef Ondřej, č. 10. který práci učítele Vilibalda Šeříka, všechny velmi cenil. Ondřej byl členem obecního výboru v Luboměři.

Při schůzce členů, obecního výboru a p. starosty obce, vdal p. Ondřej jednou návrh, prohlížet učítele Šeříka tím, zvolit ho do obecního výboru.

Všichni byli na tento návrh protichu. Pěkali, co nato řekne p. starosta.

Nehvalo silněho, a pán starosta ve své moci, ozval se vážné slovy: Dejte si jak chceš, ale já pravím toto!

Nedopustě k tomu, aby sa dostane do výboru, moží nás, lebo ten by s nami otec.

Slova pánova starosty, zůstala v platnosti.

Starostou byl
gr. Biskup č. 40.

Učitel Šeřík, hrál v Luboměři v kostele i službu varhanickou. Navedl nás ſkoláky, že v neděli vždy pro hrebí mít matku, bude králi na varhanech v kostele písť ke svatému Václavu, aby ho zpívali. Zpívali jmeno to po mém svaté pouze jednou. Pán farář František

Přikryl, když ihned Šerčíkovi hráli v kostele zpívával.

Pán farář Přikryl neměl Šerčíka v lásce proto, že Šerčík byl velkým národnovcem.

Přikryl jmenoval Šerčíka, liboměřským husitou.

Učitel V. Šerčík byl mezi lidem velmi závazný.

V Liboměři chodil mezi lidí z významných důvodů, jen konkrétně, když mezi lidí, kteří mohly.

Krom vyučování, pracoval ve své školní zahrádce, a v schůzce, býval se svou manželkou, na procházce na silnici, mezi Šprálovcem, a Luboměřem.

V roce 1896 dostavil se V. Šerčík na první hasičský „Ples“ v Liboměři.

Nepřišel tam proto, aby se vystavoval, a vykřicel; nýbrž proto, aby tam udržel „slečné chování“, přítomních hostů.

Lidé započali na plesce kříčky, a se sešířili, až jim bylo v krku male vidičti. Učitel Šerčík obcházel všechny okolo, a nabídal lidem, aby nekříčeli.

Aby se bavili fise. Mezi obyčejnou mužíkou, a plesem, musí být rozdíl.

Toto napomínání nebylo lidem vhod. Po plesce šli lidé domu smutní. Nevyběření, a nevykřičení. Nikdo nebyl vysolený, a chraptivý.

Na tento svůj nezadav, lidé v Liboměři dlouho vzpomínali.

Proč nechádal učitel Šerčík, a hospody v Liboměři mezi občany?

Učitel Šerčík byl nekříčák, a nepřítele alkoholu. Užíval jenom dobré, cukrové bomboiny. Neměl rád ani kořističná jídla.

J^unu dobu, ve které p. učitel Vilibald Ševčík na škole v Lubomíři působil, byl život jásav jiný, než je dnes. V hospodě seděli chlapci okolo stolů, a skoro každý kouřil z fajky. Většinou měl každý před sebou pečlivě pojídaly. Každý pil pivo z pečiva. Budí to byl čorták, a nebo žadák.

Hrdo bylo takoví: Kdo nekouří fajku, a nejde s naps, není chlapcem.

V některý suchý rok, byla nikde i políž o vodu, ale kořalky byly v hospodě vždy dostatek.

Do Lubomíře dodávali kořalku vždy plně židé. Tarkes z Bilovce, a Abraham Wolf z Hromic.

Kdyby přišel někdy do hospody mezi hosty učitel Ševčík, všichni by ho z úchy častovali. Podávali by mu sklenice se sňapsem, aby si hubnul. Když by častování odporčil, byli by hosté uráženi.

Když by n. p. Ševčík odi hrádky fajek hubnul, domu by již nedosel, a žaludek by se mu v těle obrazil.

Když by byl na mol, jak by na něho jeho manželka Karolina pohlížela?

Proto se v hospodě mezi hosty neukázel.

J^unu dobu bývalo v hospodě mnoho kouříc. Každý z fajky čadol, a odpivoval. Oplíci dělávali výlužnosti, a křik.

Co chvíle vyprávěli lidé na beredaích, že ten, neb onen, nedrážel v hospodě dobráče. Když napomínání nepomohlo, hospodský ho drapnul za geverec, a vyrážel ho z hospody ven, pod kastán.

Když se učitel V. Ševčík stěhoval z Luboměře do Správova, kde přijal službu jako řídící školy, Nepřinesl se s ním nikdo v Luboměři rozloučili, ani mu nikdo za jeho činnost v Luboměři, ~~nikoliv~~ nepodíkoval.

Fuselo ho to velmi mrzelo. Proto se v Luboměře vícekrát v životě neukázal, ačkoliv Luboměř ještě jenom $\frac{1}{2}$ hodiny cesty, vzdálen od Správova.

Zaznamenávali, čili zapisovali se mým na první
místě po, co zaniká, a mizí.

Upravové světové válce, se věnickému lidu, rozměr širokou
vykřistaloval.

Lidé přestali věřit v pověry, a zaniklo mezi lidem různých
stavů zvyků, a obyčeji.

Okolo Lubomíře stály hned za humny, t. kápličky. Ty byly
zelené, bílo olíčeny, a jedna dřevěná, zdeležná nařízená.

U každé kápliček, hnal se každý rok na jaře v Křížovém dnu,
prosebný obřad za cibou, a bojovou polní ērodu.

Ráno v 6. hodin přišlo procesí s knízem a korubami,
ze Správova, do dolního konce Lubomíře, ke kaple sv. Anny
za c. a. d. 47.

U kaple čekalo již s korubami procesí lubomířské. Nikdy
ilo procesí z Lubomíře, procesí správostíku naproti, až
na Novákovo.

U kaple sv. Anny obřad kněz s varhaníkem, zahájil.

Procesí byvalo četné, a pěkné na prohlídce.

Před knězem krácela, zbožně obecní rada: p. starosta obce,
a obecní radní. Každý z nich byl oden červeným pláštěm
s pozlaceným obrubem. Jeden měl kříž s ukřízovaným,
druhý sošku Krista s praporcem, a ten třetí měl pláště
svící.

Když se ilo od kápličky ke kápličce, zbožně zpěla v procesí
od lidu písni: Želme! Páne země plody, odlož
mohu neirohy... a t. dálé.

Byvalo to pěkné. Lidé se na jaře
na toto probouření, co prosbou za ērodu, všechni tříšli.

Po druhé světové válce započalo souběžně procesí okolo humen v Leleboměři, pomalu zanikali, až i oltář zanikl.

Po založení N. Z. D. byly my kapličky až na kapličku Božího těla, která byla odstraněna již dříve; odstraněny, a nebyly již obnoveny.

Správci nové kapličky, co starou památku si hají, a udržuje všechny, v zorném pohledu.

Te Leleboměř nemá s staré památky zájem, když částečně viní i v tom, že Leleboměř meziocílit svou kapličkou, a kterou již dříve, na vlivních církevních iřadach říkala, prokorně žádala.

Ponejprve byl Leleboměř odmítnutý proto, že při p. kaplánem ještě ve Svitavově potřebnější město Leleboměř, proto, že z obcí sociálních, docházejí věřící, těži do Svitavova dle kostela.

Po druhé žádala obec o kapličku v Leleboměři, u pána arcibiskupa olomouckého, Theodora Kohma.

Pán arcibiskup římanu vyslyšel, a řekl: Stejně to mítu. Schiltě jen penize.

Pošleďmi deputace byla na komisi v Olomouci, žádali o kapličku v Leleboměři, v době, za prezidentka Benše.

Toto přání mělo jenom několik mužských, a starší ženské.

Všechno to vyznělo napíarčně.

Něco z vojáckého

Hanukoval jsem na vojnu v roce 1913 do Olomouce kde jsem pluku č. 54.

Ubytování jsme měli v jezuitských kasárnách.

Když přišel rozkaz, civilní oblečení vyslechi, a obléchi oblečení mundur vojenský, když se před nás nováčky postavil feldwebel Jakub Štross, a klasitě řekl: Vyslechte ty vaše civilní hadry, a obléče vojenské šaty.

Nad tuto vojenskou větu, jsem se trochu rozstřílen. Oba jsem měl zajím na oficerech, kolik oni vykonávají, denní své práce, oproti zemědělském lideb na vesnicích.

Vinnal jsem si oficiálního pohodlného života v hotelu "Lauer", když jsem jím tam donášel regimentsraport, kde přečítal.

V měsíci červenci 1914. strhl se nepokoj mezi dělnictvem v Ostravě. Začali od svých chlebodárců, zvýšený plat.

Byli jsme my vojáci poslati do Ostravy hájiti uhlobaromy.

Dany dělníků jimi rozehnali bajonet, když jsme poskupovali ve dvouch řadách, s maracujími bajonety na puškách, proti nim.

Bylo to asi 28. července 1914. večer, kdy jsme se položili spát. Bylo již dosti pozdě, museli jsme vstát, když zpráva, že Rakousko-Uhersko, vyprovádělo válku s Srbskem. Kuseli jsme se postavit, a zavolat třikrát hejco, hejco, hejco.

Nas druhý den, jsme odjeli opět, zpět do Olomouce.

Olomouci panoval zvláštní, nemravný neklid.

Ty vojaci jste měli vycházku z kasáren zařazenou.

Obrázeli jste nový válečný mundir, a nosili jste
brousiti, a zakalovati bajonetky.

Včer jste se divali z okna kasáry na ulice města.

Viděli jste stádo muzikálních Němců,
které prochádvali z náměstí ke nádraží, a více žváli
než zpívali, písni: „In Marz um Brin.“

Nau druhý den o sedmivce, šel opět seřazený houček
muzikálních, které zpívali dajejně písni: „Kde domov
mij. Kráčeli z náměstí ke nádraží.“

Ty aktivní vojaci jste odjeli z Olomouce dne 2. srpna
ro. 1914. do Osvenčíma. Za námi přišli naši záložníci.

Než jste z Olomouce odjeli, byli
jste na nás svatí, v kostele Marie Svaté.

U kostela nás políbil kněz kázaním.

Kim jiné, nám vojákům řekl: Vojáci, nebojte se
smrti. Který voják v boji padne, jeho dílo
přijde prvně do nebe.

U Osvenčíma měl k nám krátký
proslov, nás plukovník Radcliff. Kteri jiným řekl:
Vojáci, nebojte se smrti. Pro každého vojáka kulka
uletí nás.

Když se vydali z Hranic na bojiště hamavří, pl. č. 15, tu
namaloval se na náměstí olomoucký arcibiskup Bauer.
Ten vzal svůj zlatý křížek s prsu a rukou, ukázal ho
vojákům, a prohlásil: To jest křížek z Palestiny, na němž
Kristus v mukách prošel. Tý jáslo a mrač za tento křížek
bojovali.

I

Z Osvinčina jsme se houli do Rozvadova, blíže ke hranicím Ruska.

Od Rozvadova jsme vtrhli, dne 17. VIII. 1914. přes hranici do Ruska. Direkcion městského Krasník.

Před Krasníkem jsme se bojovně střeli, s našimi bratry Slovany z Polska, a Ruska.

Boj trval skoro celý den. Tam jsme odstali mramě pod našich bratří Slovani, na kabát.

Zbytek poraženého pluku č. 54. utíkal na rozkaz zpráv.

Kao neúčast k zásluhám zpráv, byl zajatý.

Tzxi 120. zajatými, rohyboval jsem se i já, cestou pěšky až do města Lublina.

Dalšíkrát vlakem za Ural, na Sibiř.

I. V Olomouci, jsme byli v novinách, že jsme se stálečně v boji, proti přesile drželi, procházení.

Slova

II. V Olomouci jsme byli v novinách procházení, že jsme se stálečně proti přesile nepřítele drželi.

Zí jsme obdrželi hnad v prvním boji lemu, a tom zapoměli do novin uvésti.

Dobře tak. Jako vojáci římsko-katolické církve, a vojáci apostolského císaře pána Františka Josefa I. z Boží milosti, neměli jsme za hranicemi, v cizím státě co smlouvat, a když lid ve vesnicích, zprostříjovat.

Dojemná vzpomínka

Když přijdu do naší nejbližší sousední obce Lindava, překlínec na Lipnoce, kde se mne znamení jakýsi důležití měklič.

Stalo se zde něco, co se příčí lidským citem, a lidé ská
měkliče, v pokrokové době.

Všichni lidé, kteří pracují pracantí řetěz obce, mléky zmizeli,
aniž bychom doprodobna věděli kam.

Kurili svůj domov opustili proto, že byli Němců.

V Lindavě byli skoro všichni zaměstnanci. V obci nebyli předlo-
nici.

Lindava měla katastr pozemků velký, a lidu málo.

Chudobnější lidé se tam lehceji usadili, pomíráčí pozemků
by získali do najmu, kolik by chtěli.

V Luboměři byl tomu opak. Lidu mnoho,
a pozemků málo. Nejvíce to bylo v Luboměři cítiti po roce
1932. když vypukla nezaměstnanost. Některí lidé mají-
mali si poté na Lindavské, a na Lipšanské u Němců,
aby měli dostatek objevy.

V farnosti spálovské bylo hlasováno
důvěřidlo: Možilo se jako písek v moři!

Což pomuze písek, když není k nimu pravý
a cement.

Kao do Lindavy přijde, každý se rád prochází na starý
dřevěný kostel. Okolo kostela hřbitov, který ještě dřív
obchází starou, kamennou zeď.

V zadu za kostelem, ještě budova bývalého fojtství. V roce
1901 byla tam ještě hospoda dřevěná. Tancovalo se všenkoví
okolo dřevěného sloupu, který propíral shop, čili poval.

To, co se stalo s odsunem Němců v r. 1946

v naší vlasti, mbylo u nás úplně
nic nového. Nic podobného se odehrávalo v naší vlasti
v roce 1623, což řídil olomoucký kardinál biskup Fr. Třebíčský.

Krádlemu zbožnemu kat. knězovi, doporučují si příslušníci, Pobílohorský konfiskační protokol moravský, z roku 1623.

Tento zajímavý protokol (original) se nášel náhodou
v antikvarátě, v jednom místě v Německu.

Opis tohoto zajímavého, a zároveň velmi
smutného protokolu, u sebe chovám.

Toujovci, kteří nám narazili válku v roce 1914.

20.

Císař František Josef I. 1848 - 1916.

I. Panská sněmovna ve Vídni,

složená z 15. pňovských arcivévodů

78. šlechtických velkostatkářů

18. arcibiskupů, knížecích biskupů,
a arcibiskupů.

168. důjčostně císařem volených (jmenovaných) členů.

II. Poslanecká sněmovna : 516. členů.

Uherství v Pešti

I. Sněm magnátů : 15. arcivévodů

52. církevních knížat

10. říšských korunníků práv,

hrabě příšburský, 2 strážci koruny

2. presidenti královského souduního ohrova,
president budapešťské královské tabule,

3. chorvátsko - slovanské poslanci. (Gouverneur rjecký (Zürich))

Dědiční členové : 9. knížat ; 148 hrabat ; 41. baronie.

69. kreisem jmenovaných členů.

II. stupň, sném poslanců : 453 poslanci.

O společných věcech Rakouska i Uher, umášejí se delegace
hradářů 60. členech z nichž volí, 20. panská sněmovna,
a 40. poslanecká sněmovna.

Delegace zasedají střídavě, ve Vídni, a v Pešti.

Veselé hýření mužských, ve Spálově, a v Luboměři.

Když byla selská roba v roce 1848 zakázánem zrušena, započali sedláci radostí v hospodách vysokávati, a hýřiti.

Klej se slák ke hýření, peníz na hotovosti neměl, začínal od svého gruntu pozemky odpodávati.

V roce 1905. již kolik selkých gruntů ve Spálově a v Luboměři, nebylo celičkých.

Nebývaly odpodávány jenom pozemky, ale díly, a prodány byly i některé budovy na polovice.

Většina sedlácku se tak zhlucňila, že práce polní jenom odpačkali, a hajoly do hospody. V době zimní se karbanilo ve dne, v noci.

V období letní se koulelo kouzely, i ve dny všechní.

Ve Spálově stály nedaleko sebe, čtyři hospody při kostelní cestě k Luboměři.

Kouzelnou měla hospoda č. 61., 121. a č. 66.

V Luboměři byly dvě hospody, č. 32, a č. 10. Karola z nich měla i kouzelnou.

Kromě hospod, prodávala se v Luboměři okolo roku 1860, a dál, kočalka na č. 15, 48, 40, 81, 88. Při čísle 81 byla i velká kouzelnna.

Jinotak peníz prosazeli v oné době v loterii, která byla na placi u pánů Rambouských, ve Spálově.

Hlavní pojídek u mužských byl: alkohol, karty, a fajka. Po dobré show se netouzilo. U tomu nebylo řeči.

Na karolou hlecepost se při prodeji, pila lítku. Uždy jen kočalka. Karolý touzil po čtemně veselé náladě.

Veselou maladu, udávala jenom kočalka. Hlas bylo: Smutný byt, a nic nemět, to je trochu hóně!

Muzikanti v okolí Spálova.

Před první válkou světovou, byla skoro v každé obci banda muzikantů. Hrávali většinou duchovku.

Ve Spálově měl bandu muzikantů, varhaník far. Sima.

V Liptáni " " " " " Josef Kück.

V Žilovanech " " " " " Stibec,

V Polštáři " " " " " Heller,

V Partovicích " " " " " Štoka, varhaník.

Ve Štíteči " " " " " Šustkovec,

V Jindřichově " " " " " Kurz, a Bláha

Nad Dobřovicemi " " " " " Lenc,

V Luboměři " " " " " R. Fik,

V Loučkách " " " " " Fahrn,

Ve Věrci " " " " " Ohnkařík,

V Barnově " " " " " Sonnev,

V Klokočirovce byla vyhlášena

banda muzikantů, za kapelníka Hofmoma,

která hrála ve Spálově na prvním

veteránském plesu, v roce u fotografa č. 62.

Tento ples byl při velmi nábl. Byl jenom pro hroty zvané.

První se při slavnosti nechal na tento ples,
nezvaná Šimona Hančová, která
byla k tomu od muzikálních novodoná.

Nelikdomu veteránu byl běomář Karšálek.

Na ples byl též hajník Ružička, který měl přišťek
stehna, z boje u Královských Hradec, v roce 1866.

Úryvek o hudbě v Rusku

Opak v Rusku evropském, tak i na Sibíři, na vesnicích bandy muzikantů, v době války světové, 1914 - 1918. mohly. Za piknictu počasí, v modeli sovětské, plesat, čili tančovala mládež, na návsi ve vesnici.

Sál jsem tam ve vesnicích neviděl. V městech ano.

Muzikanti hrávali mládeži na novou obyčejně čtyři. Housle, harmonika, balalaika a barabán.

Hráli bez not, soudíši staré, vesnické oslavovací, jako: Kozaček, Krakoviák, Ojca ojca, Prchadl' kumav za ledom, hdu dám, a jiné.

Tančovalo se na rovině, hliněné plošině. Tančící se tančnice, všechni poskakovali proti sobě, ruce založeny v bok. Tančnice, poskakaly nikdy rukou, na holinky bolej.

Tanec valčíku, na vesnicích mládež neznala.

Inteligence v městech, valčík tančovali uměla.

Přálo si, aby chom hrali k tanci valčík, Umbra říkával, který byl v městech u inteligence oblíbený.

Všechny tančovali i náš polku
Bořušku, a jiné.

V jednom městě jsem tam shýsl hráti při rohbu velkou dechovku, smulečku, zvánijsj pochoda Schotter, který složil Bedřich Chopin, polské národnosti.

V Rusku se hrají většinou, v tancích mládých.

U kostele, čili v církvi, v Rusku

Když jsme přišeli jako váleční zajateci, na podzim v roce 1914. na Sibiř do města Bijsk, kdežto město leží na řece Ober. Umístili nás v dřevěných zemědělských, za město.

Místo bylo dost. Dvakrát denně jsme dostávali maso.

Když ale později se Rusové dozvěděli, jak k nim ruské zajatce v Německu, v Rakousku, pustili nám otevřít dveře, maso vařili.

V městě jsme mohli jít, sejít se, v doprovodu ruského vojáka, na pravoslavnou bohoslužbu do kostela.

U kostela stolic nebylo. Všichni lidé stáli, pronichamí, muží meri ženskými.

Každý, kdo do kostela půšel, proklkal, a hlavou až na předlahev kostela se klonil.

Potom vstal, a šel na levou stranu v kostele si koupliti svíčku, a chlebíček, velikosti, naří svatební svíčky. Procházel to v kostele jedou, mužský.

Se svíčkou šel každý ke klavíru svícnu, který stál před oltářem, na středu kostela.

Na svícnu svíčku ~~zad~~ rozžal, a postavil jí každý na onen velký svícen. Svícen byl první sloupeček, až 1,50 metru vysoký. Na něj byla kruhová plošina s průměrem asi 1. měsí, na kruhové plošinu, přehoží lidé své svíčky stavěli.

Svíčky si lidé kupovali dle zámožnosti. Budobnější lidé svíčky tenší, a zámožnejší svíčky hrubší.

Dle hřívých svíček na klavíru svícnu, bylo vidět kolik osob jest v kostele přítomno.

Chlebíček kouplila v kostele jen hlava rodiny, a položila smrček na hlavní oltář, kde je společně knížecí cíl pop, na oltáři provítal.

Po obřadu, když se ubírali všichni domů, každý si chlebíček vzal s oltáře domů.

Doma, když zasedli členové rodiny k obědu okolo stolu, vzala hlava rodiny smrček pročešený chlebíček, a rozkřikla smrček na kolik dílků, kolik osob sedělo okolo stolu, a čekala na oběd.

Každý člen rodiny, přijal sousto chlebíčku, od hlavy rodiny, s ohlášecem zbožnosti.

Po přijetí chlebíčku, započalo se oběvování.

Před jídlem, a projede, jsem modliti se lid neviděl.

Před spaním se tam starší lidé před obrazem Boha vše večer běčensky modlili. Rodili se stojíc, ruce svěseny dolů.

Pavlač v kostele byl. Namísto varhan, byly dobré zpíváci, ženské, a mužské, kteří při obřadu velmi krásně, a dojemně zpívali. Kníže předříkával většinou Litany.

Sbor odpovídal zpěvem „Hospodi pomiluj.“ Slovo Hospodi započal odpovídati forte, a slovo pomiluj, končilo pianissimo.

Předříkávací slovo kníže, bylo ještě obaleno jemním ohruškem, pomiluj. Bylo to krásné. Pěkně se to v kostele poslouchalo.

Něčo svatebního z Ruska

V roce 1917 prožíval jsem své zajetí v Rusku v Tambovské gubernii. Tady je země jižně od města Moskvy.

Tam jsem prožil i revoluční masakr, v listopadu 1917. Byl jsem tehdy u zemřelice, která měl 4. koní, 1. krávu, a ani 20 ovci.

Hospodář měl 66 let. Byl to dobrý, můstý člověk.

Hospodyně byla stará, zimornářka. Seděla, nebo ležela, přiad jenom za velkou pecí.

Hospodiář děda, měl 4. ženaté syny.

Manželky dvou mladých, Alexeje a Jakuba, obstarávaly všechnost.

Nejstarší ženatý syn Vasil, byl krejčím, a bydlel se s svou rodinou s námi pod jednou střechou, vše v jedné.

Vasileva manželka, přicházela ke násimu dědovi, a oznamovala mu, že jejich Pěťa má 18 let, a že je příad velmi smutný. Aby byl veselý, nebude pro jinou radu, než Pěťu oženit.

Radili se s dědem, aníž by o tom Pěťa věděl, kde by byla pro Pěťu vhodná nověsta.

Kátorik dal radu, že v sousední cerkvi Douplici, je pro hromá říkonic dívce, asi 19 let stará.

Katka Pěťa zamárala na dědovi, aby se řekl do Douplici, oni holky nezeptali, zdalek by se chtěla vrátit.

Ari na druhý den o sedmivce se děda rozhodl, že tam na ty námluvy přijede. Lepre se oblékl užal o ruky čapem, a řekl.

Když z jízdy odtázel, a byl právě mezi oběimi, házely ženské přes něm papučemi, na štěstí, aby by námluvy dobiec dopadly.

7.

Lensko v domácnosti, byly velmi zvídavé, s jakou přípravou se děda vráti.

Ari za 2. hodiny se děda z Duplicátu s úsměvem štěstně vrátil. Vkráčel do jizby, odložil čapán, vyslekl řebe, a řekl: Dívčice se mi líbí. Pro Peťu by se hodila.

Proti vydají nic nemá, ale rádov by ženicha viděl, že ho nesmá.

Hned se všichni uradili, že již ženicha představí.

Petěovi to oznamili, pěkně ho nastrojili. Kluk byl jako malovaný, hezký. Záprážení byli oboje tělesy kromi, Peťa s nejbližším nasečal, a vys, se představiti nověstě.

Když k nověsti přijeli, a Peťa se jí představil, hned prvním pohledem se jí velice zalíbil.

Nověsta přistálila, že by si Peťu za manžela vzala.

Na díkaz slibu se s Petěm pochlovala, cíli polibila.

Doneslo se víno, a samotonky, a namluvy se pořádnicí rozvídely.

Petě přijel domů veselý. Jeho matka uhovala již předem, co Petěvi schází, ačkoliv měl matčiné mláko ještě na bradě.

Ted' se započalo horčicí na obou stranach chystati ke svatbě.

U ženicha se ve dvouch kadich, zadílal z režné mouky kvás. Když to všechno dobie vytýsal, páliku, cíli hnala se z toho kočalka samotonka, na svatbu.

Ari za týden, poslala nověsta, ženichovi do stanoví výbavu.

Byla to pěkná perina hezího peru, a 4. zhlavce, a bílá plachta.

V domě u ženicha se z této výbavy vystrojila postel.

Na touto vystrojenou postel, se chodily sousecky po 2. aby před svatbou dívati.

(= Peřiny, a zhlavce z hezího peru, bylo vzácností. V Rusku na venicích se přikrývali lidé většími šubami, cíli kožichy. =)

Nadešel den svatbování

Obřadní mahl se konal u nevěsty v Duplicatici.
Ráno odjel ženich, a několik nejbližších osob, kromi k nevěstě.
Co se všechno svatebního v Duplicatici
odehrávalo, nemohu říci.

Má jméno získal doma. Na práci jsem měl, proklizeli
skolice.

Psíkali semnoz těž moji nejvěrnější komáři, 3. pni, kterí
hlídali v noci očírnu, proti vlkům. Byl to: Kelian,
Beján, a Palkán.

Po poslední se stál na návštěvách. Přijeli svatebčané
se ženichem, a nevěstou, a tom největším hystekem koni.
Všichni zpívali až nerada. Pouze ženich a nevěsta,
byli potichu, klidní.

Kteri sebece měli i staršího harmonikáře, který svateb-
čanům hrál.

Letkem bylo svatbovní osi 11.

Před domkem ženicha se provoz zastavil, a hajdy všichni
se spěvem až jezby. Tam harmonikář znovu spustil.

Všichni tancovali. Ruce měli až u prsů, a opět v bok;
Platali, a pěli pěně zvěsla.

Potanci, trochu pojedli, a propili, a opět platali.

Toto veselí se vydalo celý týden.

Neil dne u ženicha, a neil dne u nevěsty. Florili v hystek
kladné koně sem, a tam.

Poslední den, byli již všichni vybírci, nevyprani
a samohonky nasycení.

Harmonikář byl osrahý, hráni nasycený, a harmonika
mu již chrapčela. Má jméno mu pomáhal hráti na
trojstítku. Šel jsem dobro hoste, zvěčněho klase, které
jssem koupil od jednoho cikána za 10. skříbrných Reblek
v lágru v Tambore.

Uprostřední den toho svatebního hledce, měl jsem rácho
jíž dost.

Zemské se nemohly toho divokého tanče, namýlit.

Harmonykář hráti již nemohl, tak byl ospalý a vysílený.

Volaly tedy námne: Reclivon
beru skrypsku igraji!

Hrál jsem dokud jsem mohl.

Poslední housek jsem hrál: "Prichodí kouzla za ledom, ledu očím."

Když to pokukování měbralo konec, a já byl již mač,
vratil jsem mě housle, praštil jsem s růžemi a podlahou,
a hned jsem je mohama na kůsky rozštípal.

Všechni stíhlí. Udivené se na mne
dívali. Meru sebov si cirk z tichav povídali, sebrali
se, a šli domů. Tím byl učelom konec, svatebnímu
bláznění.

Kdy vodíčk z toho pechou, ženich s nevěstou, a kam se
obá podílí, nevíme.

Dokud bylo na jaře chladno, spal jsem s dědečkou v jizbě
na sláni na podlaze. Babička za prci. Syn jakub
se svou manželkou, vedle nás v posteli. Jeho děti
za stolem na lince.

Tu bylo lepší, správal jsem při zemi na sláni ve
velké zářni (bijaté panské) stodole.

Naprosto mne už zdi spal Pěta, onen ženich, se svou
manželkou; těž při zemi na sláni, pod kožichy.

Perineu, a zhlavce, měli kdeni schování, na památku.

Probírala oni nový pánovní klíč od věže
biskupské, na fasádu u vody.

Zajímavý případ.

Dne 24. září 1925. měl ve Spálově pohřeb svobodný mladík
František Werner.

Tento mladík byl členem církve československé. Při pohřbu
byl p. farář čs. církve, p. Sedláček, z Dráholic u Hranic.

Z důvodu, že F. Werner bydlel církevním
knoci Spálova, chlčeli mu jeho komáridé, při pohřebním
průvodu, na věži kostela zvoniti.

Běželi k němu dvěma zvonice, které byly zamíčeny. Běželi
po klíče kostelníkovi Řečkovi.

Kostelník Řečka jím řekl, že klíče od věže kostela
u sebe nemá, že si je vrátí p. farář k sobě na faru.

Chamci přiběhli s nepřízenou zpěvem
pohřebního průvodu.

Když je p. farář Sedláček vstříne od běhání viděl,
řekl: Nebojte. Když je p. farář takový, nechte ho být.
Zasmuly protěží i bez zvonění.

Dne 3. března 1942. círal jsem se jako církev zodrážského
lesa, v Suché na silnici, kterou jede ze Spálova do
Jarkubovic. Viděl jsem provoz, plakátky vlez, a na
vozu postavené zvony. Byl to provoz se zvony z věže
spálovského kostela, které musely narukovat na všechno
účely. Tentokráte ani neměl p. farář klíče od věže
kostela, na faru u sebe!!!

Lásku ke ptákům

31.

Byl vyučováním mým sousedkyně, rozené v r. 1881.

Ten chup, máj nejračí stáky. Užibí máj nov stěnách vodijatých klécek, a v každém klecku, něco jiného. Jednoukrát mi jeli s kravama na Dobšovou pro sejánu. Dnes mi přijeli do hradu Bojnice, kdy chup se mnou obhlédal, kde si myslí vrany.

Že mi jeli z Dobšovou zprávky dom, žež u Čardy mi praví, jedu promáuji napřed, já říkám dojdeme.

Mají mne promáuji s kravama jeva, až odtud se krabou v lese
budeš myslit vrany.

Jeve sem kus, obhlédám se, a chup je mít. Naopak
hořečkem sem ostava s firu stál, a čekauj sem če pínde.
Chup nechodus, a nechodus. Co včil? Divám se k lesu
naproti Čardě, kdy vidím, jak se jeden švícín kryje.

To sem si už vymyslela, že ten starý osý, je na tom švícín.
Proto se ten švícín tak kryje.

Lékiarne, a on ještě nechodus. Už sem byla na něho namáá
že mívá nechá na hřebici, s kravama tak dluh čekat.

Za chvíliku se začal kryat druhý
švícín. Na tom prvním švícíně ty myslí vrany nebyly.
Byly na tom druhém švícíně. Slíz dílo, a vylez na ten druhý
švícín. Tern myslí vrany byly. Vrany vybraly stínu tých
za košulu za mřadou, byly tých pět, a slíz se švícín
s kravama dílo. Konečně sem se ho dočkala. Už sem
měl na něho slíka, že mosím s firu tak dluh na něho čekat.

Enom si to lidové rozváží,

tady chup přes 60. let starý a leží v lesích za vranama
pro švícíny, do takové výšky, a bez žebřík.

Nesedy v zimní době, v letech 1900-1905, v Luboměři u Škrabanků

32.

Užívalo se každý večer u někoho vescovatolo. Vescovici byvali všamí. Velmi často jsem chodil s matkou jako chlapce, na vescovu Škrabankovu, kde hospodařila matka s dcera.

(c.d. 101.)

Přijďouce do jizby, slavně jme pozdravili; Pochlápen budě Ježíš Kristus! Odprosici jme obavili: Navěkámen, vjítam vás, sedněte si.

Chodivalo tam na vescovu vescovíků více.

Stará Škrabancena se motala okolo špráku, a překládala na plotních špráku kočáky hunc, s varicí řepou, a obilním pojazdkem. Žirba byvala plna' práhy, že se vescovici někdy ani neviděli.

Nar stole blikalo svítílko, plechový karhánek.

Sladá Škrabancena seděla v posteli, a před ní na kolovrátku.

Lenní pes Broček, ležel v posteli vedle ní.

Vescovici vyprávěli různé příhody, a mnohdy. Nejdří vyprávěli přestal, a druhý vyprávěl začal. Probíhalo se, co hniez v hostele v neolélu kázal, které pisy v týdnu, oznámil. Kterí byly ohlášky, kde dělal v hospodě kramál, a doma jako opily rozluskal hunc. U soudu měl domu, a o Sibylce, o Švédské vojně, Kdo je volčině nejvíce zaoblezerný, a kde mají v ročinách bývalo. Kde v mozi strávila, a kdy líta moudrý nad dědinou, která ženské nosí ve vlánicích skřítky, a je prolezíčka v čarodějnici, a tak dále.

Každý večer, bylo co vyprávěti, a lidé se při tom pěkně pobavili.

mladá pohádka o ženě, kde má všechny láhami, a zaplatit musí o trest, všechny pokutu.

Zpovědnice v hospodě č. 22.

Naručí polovici osmnáctého století, byl v Luboměři hostinským na č. 22. Špýmorona člověk Smilka.

V době pokudu byl hostinským, sedlácem v Luboměři velmi hrůzil. Vysedlávali po celých omech v hostinci.

Přišla doba postní, a ráno na může, aby šli ke zproštění. Nikomu se ale nechtělo do Spálovce ke zproštění jít. Každý pocitoval v tom jistýs odpov.

Hostinský Smilka své hosty políbil slovy: Kac'byste chodili ke zproštění až do Spálovce. Je vás vypořádat zde u mne v řenkovně.

Ukoule v řenkovně si postavil židle, zadílal kout plachtou, a obstaral si kněžskou kšilt s rohatou čapkou. Zasedl do své zpovědnice, a grat chlapci ke zproštění.

První přiklekl se zpovídání, sedlák Démel, z.č. 6. Kolik těch svých hostů Smilka vypořádal nemohu říci.

Slyšel jsem jenom taklik, že z toho bylo všechno velké prhoření! Lidé provokovali, že ta celá hospoda se z trestu božího, propadne do země.

Smilka měl s tím součinní fáhamici, a zaplatit musel co trest, velkou pokutu.

Stará nehybná dumota lidu v Luboměři,
až do vypuknutí světové války v r. 1914.

V době světové války přišli násilníci do styku s různými národy. Přišli násilníci muži z Luboměře bity na boj, žež žijeme v mnoha věcech zde na Špičkovsku, dumou se velmi zaostale. Slibovalo se, že naprava se udělá až se přijde z války domů. Budí to přijde po dobrém, a nebo s klakem v ruce.

Tímto vykoustěním lidu kapitalismem. Bylo součástí lidu v otázce náboženské.

1. Povinná roční zprávčí. II. Zachovávání původního písma. Kromě obvykly postřeli, která trvala 7. květnu, byl ohlášen, z každého písma újmy, krvatinky, suché ohy, a narycení mnoha pokrmů, jenom jednou denně.

Vzpomínám, kolik výhrych dne za mého svedectví, školáci hladov, a pochívají, oproti socialistické obci domov.

Ráno se vařily kusy mramoru jalové zupy. Větší rodinu chování byl obytek, tak bylo nikdy i koche dobrého mléka. Většinou se jedlo mléko kyseli, a počernáši.

Smetana se slouklá na míslo. Kunka se prodala handlůrce míslem, aby byl ve stavě krejcar.

Školáci chodili polohladoví do školy, s krajíčkem suchého chleba.

Nejhůře bylo v době postřeli. Vařily se jenom polevky ze sušených ovoce, a jablíček. Na chleba byly jenom vařené knedlíky, které přivezli v dřevěných pruty někde na obec postřeli, Valovi od Brzina.

V době postřeli, mohli školáci jít v pátek odpočátečné, namísto vyučování do kostela na pobožnost. Krucové cesty.

Právě děti hladem, a pochýzivou, pokládali si množí rodiče za velkou čest, a naději, že tím docílou opět srodeček blíže do nebe.

Kdy učil své děti hrad v mládí, kříži pro Krista, ten byl dobrým katolíkem.

Děti surovateli hladem hrad v mládí, nebylo hřichem.

Velkým hřichem bylo, v době prvního jílu spek s chlebem.

Ve Spálově žila samotná ženicha, a domku u svaté P. Marie. Ta se tak postila, že na všechny postní jídla, měla zvláštní hrnce, a mísy.

Bylo to okolo roku 1905. kdy sedlák Josef Král č. 20. musel zabít mladého volka. Bylo to právě ~~všechny~~ v době postní. Selha Králka bědovala, co teď s masem, když jsou taková vedra, a k tomu ještě peč.

Ku Králce chodila pro mléko manželka učitele Vilibaldo Ševčíkova. Ta když to bědování Hrádky slyšela, potěšila Králka tím, že se zpěváčkou přináší kaplana, až přijde do školy vyučovati náboženství, zatímli může to maso v době postní používat.

Za klerikův den, přišla paní Ševčíková Královem se zprávou, že p. kaplan řekl, že v tomto případu může maso v průstě pojívat.

Hřich by byl, nichati maso zasmíchemouti.

Takže jsem píšel v roce 1913 o rojnosti slávy a slávy, kterou dala kdy zdaleka všem zámedly.

Když mi vysílal počesnou a byl mimořádně pěkný písničkou modlitbou pro děti, a udělal mi byla hodnoty. Zde však, jak bylo všechno slovíku pořízené, kterou píše se se svatou po 8. pokoji vyučiteli

Jak pohlížím já jako osmdesáti letý mužský, na naši životní minulost.

Počátkem roku svého věku, chodil jsem 8 roků, pro jeden den do obecné školy v Luboměři.

Dle církevních pravidel zvírat, které dle vlastního dělání různé tělocviku, jest člověk v učení řízkoprávní, těžko se učí, ačkoliv jest tvorem nejdokonalijším.

Děti se mají na prvním místě učili tomu, co ve svém životě nejvíce, a nejčastěji potřebují.

Předměty, kterým jsem se ve škole pro 8. rok učil, byly:

Náboženství, čtení, matematika, počty, přírodaopis, přírodaopisy, zeměpis, dějepis, psaní, kreslení, zpěv, tělocvik.

Pravidelně, když jsem se ve škole pro 8. rok učil, byly:

Přijďouce do Lhotice, Liptáku, jaké do sousedních obcí, potřeboval jsem němčinu.

V hostele v Luboměři, cestou se vždy od nepaměti, i německé Evangelia. Jai jsem tomu nerozuměl.

Přijďouce do práce do Jakubčovic do továrny mezi němce, nebo do Kopřivnice do vagónky, potřeboval jsem němčinu.

Na zeměměřicích v Polštáři pro 3. roky, protičoval jsem němčinu.

V sedláčkově v Hermanicích na slezíbě, " " " " " .

Když jsem přišel v r. 1913. do vojenské služby do Olomouce, první dolar byl, zdaleka uměl německy.

Kdy měl vojenské schopnosti a znal němčinu, přišel při čase do průdušnicky školy, a udělená mu byla hodnost. Tady vidíte, jak byla němčina člověku potřebná, když jsem se ve škole pro 8. rok učil.

Policoval jsem uměti práti, čísti, a počítati.

Pravopis jsem se za celých 8 roků ve škole nenaucil.

Nejsem v tom já sám, je nás z mě doby více, jak mužských, tak i ženských, kteří pravopisné něco složitějšího napsati nedokážeme.

Kdo je toho vinov?

Po vyučili školy, právila nás včelařka, se potom pro sliechci, a vicekrátké jmen se mnoho roků, do knížky neprodívali.

Kreseli jme jítí někom do práce za výdělkem, aby chom na starostech, rodicům trochu ullevili.

Nikdo se nás ve světě kromě němcům, čelby a písma, nes netákal. Pouze v Rusku v zajetí, jsem byl hánán od civilníhoho lidu, zatáli jsem chřestoníj (prokřtěný).

Náboženství které bylo u nás na prvním místě, jest člověku prospěšné. Učí se tam člověk lásku ke člověku, a cít láskslosti ke všemu.

Namísto těch starých egyptských bojk, mohli nám dopříati ve škole v Luboměři, trochu němcům.

Policovali jme je ve světě jako scil, a výrotní existence, byla nám velmi nápramená.

Nejvíce strachu jsem míval z pondělíků. V pondělí přicházel do školy pán kaplan, že Spálovou, učil nás náboženství.

Zavedl jme měli několik článek z kalichismu, a něco z biblické dějepisny.

Kdo to ale jeho přání, nezpracoval, tomu rákoskoval, na ty iště, měké článický, našvihal.

Kazdy, kdo dostal na ruce našvihané, musel si

okáňky řádně plízal, aby se bolest si zmínil.

Takový žák kropí nezbedu, a napomínání nepomůže, takový žák si tělesního trudu zasluhuje. Ale nestatí hulkovalo za to, že noví něco z biblické dejepřavy o kříženího Jóba, nemív mít místo.

Tadyž novější žák, o 6. letech do školy, první jest, že gratuluje dětskou svobodou. Ještě seděl stuhou v lavičkách, poslouchat, a učením zatížil svého mozek, a nervy, které jsou v plném vývinu.

Touto novohodství, mán školní mládež kříživě límu, že jsou ve škole prospolití, ve velkém počtu.

V době před první světovou válkou, chodily děti v Rusku v ceremoniích do školy, až měly 12. roků, až lepech chápaly. Za takovoukrátkou dobu, naučili se psáti.

Viděl jsem dopisy vojáku, kteří psali svým rodinám: Primo bylo cestu lžehlavě, a domácí lidé to obětě čeli, ačkoliv nověšovali školu jenom 2 roky, ale, v pokročilejším věku.

Přávalo se, a opakuje se to někde i dnes, že lidé důvorně pracující, dělají si posměšky z toho, když tělesně pracující, něco napsí do obálky.

Hned se počítá, že ve čtyřech slovech jest 6. pravopisních chyb, a sloh do vyškobrtnutí.

Proto, ti starší lidé na dědinc, ačkoliv do školy chodili, psáli nic nechtějí. Budmístři ještě to nejnežnější napsali, ale jest o tom výjádřenou školskou slobost, která zeistane v obci na školačkou papátku, do budoucna.

Nezapomínajme, že osoba důvorně pracující,
a osoba tělesně pracující, je jako den, a noc.

PE

Velký pravý mohl čísti věřícím nových 12.000.
znamenaných.

Byly by to ti, kteří vedli první, a druhou, nečlověku
válku. O těch nemají páterů ucha. Vtají
raději do chudáků, z chudáků.

Hitler napsal některé jiným: Die Religion soll Institut
zur Erhaltung des Schlagmutterlandes, aber auch
der Schlagmutterterritoria.

Die Religion, soll Mittel der Erhaltung der zur
Erhaltung bestimmten Volks.

Die Moral, soll grundsätzlich für alle richtig.

Scherzerdorf: 1705: umgestürzen, und mit Gott
geheiligt. 1706: spolknut umgestürzt
nach dem.

y. 2. Rovnog
umgestürzt.

Społovsko nebylo v minulosti právem
mžolicím, na hradu Puchardu.

Později převálili tito první kráje, do nového, opravě-
ního města, Polštáku.

Pán farář v Drahotuších František Přikryl mi osobně
vysvětlil, že hrad Puchard, byl rozbořen v roce, 1312,
vojskem českého krále Jana.

Lidé, hlavně kupci, na horavě, si stěrovali u
českého krále Jana, na řádění lupičů, kteří se
skrývají na hradech, na horavě.

Vzorníkem lupičů, byl i hrad Puchard.

Král Jan, přišel na Moravu s jeho vojskem.

Hrad Puchard nechal rozbořit,
a místo rozbořeného hradu, posypal solí, na
důkaz, že na tomto místě, nemůže být víc krále
žádomy hrad stavěn. — Což se též splnilo. —

Dvěř, nezi Lubomírem, Liptáňem, a Lindavou
zprostřed. Stanová z kamenni, na poschodi
Od roku 1783. název: Nový Dvěř.

Besiedlung: Die Chronisten der Städte
Stadt — Liebau, Bodenstadt
Weisskirchen und Odrau
heben besonders die Kulturtätigkeit der Könige
und jenen des Klosters Hradisch für unsere
Gegenwart hervor.

Tento sešit byl přejeden u včile fr. Šustka, Spálov č. 21.
od 17. X. 71. do 3. VI. 72.

Schendorf: 1705: vysídleno mnoho lidí
z města Gottsch. 1706: opět množí výplavky

y. Dr. Amos
I p. vysídlen